

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. gegužės 16 d.
(OR. en)

8829/22

COPS 194
CIVCOM 77
CFSP/PESC 613
CSDP/PSDC 251
RELEX 602
JAI 603

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	8718/22
------------------------------	---------

Dalykas:	Tarybos išvados dėl Strateginio ES požiūrio remiant buvusių kovotojų nusiginklavimą, demobilizaciją ir reintegraciją (NDR)
----------	--

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Strateginio ES požiūrio remiant buvusių kovotojų nusiginklavimą, demobilizaciją ir reintegraciją (NDR), kurias Taryba patvirtino 2022 m. gegužės 16 d. posėdyje.

**Tarybos išvados dėl Strateginio ES požiūrio remiant buvusių kovotojų nusiginklavimą,
demobilizaciją ir reintegraciją (NDR)**

1. Primindama Visuotinę ES užsienio ir saugumo politikos strategiją, Tarybos išvadamis dėl ES integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes bei dėl saugumo ir gynybos bei Strateginiu kelrodžiu nustatytus užmojus, Taryba patvirtina bendrą komunikatą „Strateginis ES požiūris remiant buvusių kovotojų nusiginklavimą, demobilizaciją ir reintegraciją (NDR)“, kuriuo atnaujinama 2006 m. paramos NDR koncepcija.
2. Taryba pripažįsta, kad NDR reiškia savanorišką procesą, kuriuo ginkluotųjų pajėgų ir grupuočių nariai bei susiję asmenys – vyrai ir moterys – sudeda ginklus, nutraukia ryšius su vadovavimo ir valdymo struktūromis, pereina į civilinį gyvenimą ir tvariai reintegruojasi į vietos bendruomenes. Nacionaliniu ir vietos lygmenimis nuosavais priimami, į žmones orientuoti ir kontekstą atitinkantys NDR procesai savo pobūdžiu yra politiniai ir sudaro perėjimo nuo ginkluoto konflikto prie politinio bendradarbiavimo ir įtraukaus valdymo artimose ES kaimyninėse šalyse bei už jų ribų procesų pagrindinį komponentą ir prisideda prie stabilizavimo, tvarios taikos bei vystymosi.

3. Taryba pripažįsta, kad NDR procesai yra daugialypiai ir dažnai reikalauja paramos visais konflikto ciklo etapais. Kalbant apie paramą buvusiems kovotojams, su jais susijusiems asmenims ir bendruomenėms, į kurias jie reintegruojasi, ji turėtų būti grindžiama atitinkama politika, atžvalgi konfliktui ir grindžiama teisėmis, kai sprendžiami tų asmenų socialiniai ir psichosocialiniai, ekonominiai, politiniai, teisiniai, su saugumu susiję ir sveikatos poreikiai. Šiame kontekste ES tebėra įsipareigojusi propaguoti, ginti ir įgyvendinti visas žmogaus teises ir visapusiškai bei veiksmingai įgyvendinti Pekino veiksmų platformą ir Tarptautinės konferencijos gyventojų ir vystymosi klausimais veiksmų programą, taip pat jų peržiūros konferencijų rezultatus, ir tebėra įsipareigojusi užtikrinti lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises. Atsižvelgdama į tai, ES dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą propaguoti, ginti ir įgyvendinti kiekvieno asmens teisę nepatiriant diskriminacijos, prievartos ir smurto visiškai kontroliuoti ir laisvai bei atsakingai spręsti klausimus, susijusius su savo seksualumu ir lytine bei reprodukcinę sveikata. ES taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie kokybiškos ir įperkamos visapusiškos informacijos bei švietimo apie lytinę ir reprodukcinę sveikatą, įskaitant visapusišką lytinį švietimą, ir visuotinę prieigą prie sveikatos priežiūros paslaugų.
4. Taryba išlieka suvokianti skirtingus, konkrečius ir nehomogeniškus įvairaus amžiaus vyrų, moterų, berniukų ir mergaičių, be kita ko, priklausančių tautinėms ar etninėms, religinėms, kalbinėms ir politinėms mažumoms bei čia buvių tautoms, poreikius, kaip nustatyta Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl čia buvių tautų teisių (UNDRIP), taip pat jų visapusiško, lygiateisio ir prasmingo dalyvavimo NDR procesuose svarbą. Taryba pabrėžia į amžiaus ir lyčių lygybės aspektus orientuotą NDR bendradarbiavimo veiksmų svarbą, be kita ko, kiek tai susiję su tinkamumo kriterijais.

5. Taryba pripažįsta, kad paramos NDR procesams ir jų komponentams įtraukimas į nacionaliniu lygmeniu nuosavas strategijas gali padėti užtikrinti išliekamą politinį nuosavumą visų dalyvaujančių subjektų atžvilgiu. Taryba pabrėžia svarbias NDR ir kitų procesų, kuriais remiamas stabilizavimas ir perėjimas nuo smurtinių konfliktų prie tvarios taikos, sąsajas, atkreipdama dėmesį į po jais glūdinčių iššūkių susietumą ir jų poveikį lytims. Šiuo atžvilgiu svarbios iniciatyvos, kuriomis remiami: tarpininkavimas, saugumo sektoriaus valdymas ir reforma, pereinamojo laikotarpio teisingumas, smurto mažinimas bendruomenės lygmeniu; radikalizacijos, smurtinio ekstremizmo ir seksualinio smurto bei smurto dėl lyties prevencija; nuo konfliktų nukentėjusių vaikų apsauga; kova su neteisėtu gamtos išteklių naudojimu, organizuotu nusikalstamumu, įskaitant prekybą žmonėmis; kultūros paveldo apsauga ir išsaugojimas; ginklų ir šaudmenų srautų valdymas.
6. Taryba pabrėžia, kad svarbu greitų veiksmų ir vidutinės trukmės bei ilgalaikio angažavimosi veiksmų tarpusavio koordinavimas, kai naudojamosi visu ES integruoto požiūrio priemonių rinkiniu, remiantis bendrais, suderintais vertinimais bei konflikto ir konteksto analize. Atsižvelgdama į tai, Taryba palankiai vertina indėlį į NDR procesus, pasitelkiant, pvz., konfliktų prevencijos, taikos kūrimo ir tarpininkavimo iniciatyvas, įskaitant vietos ir bendruomenės vadovaujamas iniciatyvas, gebėjimų stiprinimą, ilgalaikę paramą vystymuisi ir alternatyvių pragyvenimo šaltinių skatinimą, finansuojamas pagal KVTBP „Globali Europa“. ES taip pat galėtų prisidėti prie NDR vykdydama karines ir civilines BSGP misijas bei operacijas, pastarosiose remiantis susitarimu dėl civilinių BSGP pajėgumų.

7. Taryba pabrėžia, kad svarbu realistiškai, lankstūs, konfliktui atžvalgūs bei į lyties ir amžiaus aspektus orientuoti NDR bendradarbiavimo veiksmai, vykdomi vadovaujantis bendrame komunikate nustatytais principais ir laikantis moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės, jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkės ir vaikų ir ginkluotų konfliktų darbotvarkės, taip pat tarptautinės žmogaus teisių teisės, tarptautinės humanitarinės teisės ir tarptautinės baudžiamosios teisės. Šiuo atžvilgiu Taryba pabrėžia besąlygiškos ir neatidėliotinos vaikų, susijusių su ginkluotosiomis pajėgomis ir grupuotėmis, apsaugos, paleidimo ir reintegracijos svarbą, kiekvienu momentu laikantis vaikų teisių tarptautinių standartų ir ES darbotvarkės vaikų ir ginkluotų konfliktų klausimais bei jos tam skirtų gairių. Be to, Taryba pripažįsta konkrečius jaunų vyrų ir moterų poreikius, galimybes ir lūkesčius NDR aplinkybėmis ir pabrėžia, kad svarbu šiuos klausimus spręsti visuose NDR procesuose aktyviai konsultuojantis, angažuojantis ir dalyvaujant, ir įsipareigoja NDR procesuose taikyti jaunimo perspektyvą, laikantis 2020 m. Tarybos išvadų dėl jaunimo išorės veiksmuose.
8. Taryba pabrėžia, jog svarbu, kad ES ir valstybės narės remtų NDR procesus glaudžiai bendradarbiaudamos ir koordinuodamos veiksmus su partneriais, be kita ko, betarpiškai vietoje. Šiuo atžvilgiu itin svarbūs yra Jungtinės Tautos, Pasaulio bankas, Afrikos Sąjunga ir kitos tarptautinės arba regioninės organizacijos, deramai atsižvelgiant į ES institucinę sistemą, priimančiosios valstybės valdžios institucijas, kaimyninius ir regioninius subjektus bei trečiąsias valstybes, kurios laikosi bendrų su ES vertybių ir tikslų, bei pilietinę visuomenę, įskaitant jaunimo organizacijas. Taryba taip pat ragina Europos išorės veiksmų tarnybą ir Europos Komisiją remtis ES NDR angažavimosi veiksmų suderinamumu su JT integruotais NDR standartais (INDRS). Be to, Taryba pabrėžia, kad reikia stiprinti ir teikti būtinas ekspertines žinias EIVT ir Komisijos tarnybose, ES delegacijose ir BSGP misijose bei operacijose, pavyzdžiui, tarpininkavimo ir derybų kontekstuose, taikant tinkamas mokymo ir informuotumo didinimo priemones.
9. Taryba prašo Europos išorės veiksmų tarnybos ir Komisijos, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis:

- užtikrinti bendro komunikato įgyvendinimą, kad sverto principu būtų išnaudotas visas ES NDR bendradarbiavimo veiksmų potencialas ir jie būtų įtraukti į platesnį bendro ES bendradarbiavimo su šalimis partnerėmis ir regionais partneriais kontekstą, įskaitant partnerystes ir politinius dialogus, laikantis ES integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes;
- teikti finansinius išteklius ir personalą NDR remti, visų pirma skiriant pakankamą finansavimą pagal KVTBP „Globali Europa“;
- sudaryti sąlygas surinkti patirties pavyzdžius, be kita ko, iš įgyvendinančiųjų partnerių, priimančiosios valstybės valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės, ir primena, kad reikia reguliariai stebėti, vertinti ES NDR bendradarbiavimo veiksmų įgyvendinimą ir mokytis iš to;
- stiprinti koordinavimą, bendradarbiavimą ir partnerystes NDR srityje su JT, tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis, paramos teikėjais partneriais ir pilietine visuomene;
- skatinti NDR procesų, kaip perėjimo nuo smurtinio konflikto prie stabilumo ir tvarios taikos elemento, veiksmingumą.
